

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tas-16 ta' Settembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 104/18 LM

Nazzareno Abela bin-numru tal-karta tal-identità 127047(M)
("is-soċjetà appellata")

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("is-soċjetà appellanta")

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata soċjetà **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-soċjet appellanta"] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta' Settembru, 2018, [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru Għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha

ddeċieda dwar l-ilment tar-rikorrent **Nazzareno Abela** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"], billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellat s-somma ta' €4,853.25 (erbat elef tmien mija tlieta u ħamsin Euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellat ppreżenta l-ilment tiegħu quddiem l-Arbitru, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kwazi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellat kien aċċetta l-offerta tas-soċjetà appellanta fl-20 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-'*Form of Acceptance and Transfer*' esebita a fol. 8 tal-atti, sabiex b'hekk huwa kien intitolat għall-ħlas tas-somma ta' €14,559.77 (erbatax-il elf ħames mija disgħa u ħamsin Euro u sebgħa u sebgħin ċenteżmu). Dan filwaqt li l-appellat kien investa s-somma ta' €19,861.86 (dsatax-il elf tmien mija wieħed u sittin Euro u sitta u tmenin ċenteżmu) fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPF"], kif jirriżulta mill-kopja tal-*Contract Note*, a fol. 76 esebita fl-atti.

Mertu

4. L-appellat intavola proċeduri fis-27 ta' Ġunju, 2016, quddiem l-Arbitru permezz tal-prezentata ta' ilment, fejn filwaqt li ddikjara li kien ġie ingannat fix-xiri tal-prodott LVMMPPF, talab sabiex jiġi investigat il-każ tiegħu bil-għan li ssir ġustizzja miegħu u jingħata rifużjoni tal-bilanċ tas-somma li huwa kien investa fil-LVMMPPF.

5. Is-soċjetà appellanta wiegħbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwenti: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, stante li kienet seħħet transazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eliġibbli"; (d) is-soċjetà appellanta ma kinitx il-legittimu kontradittur; (e) l-appellat kien biegħ u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tiegħu, ukoll dawk litigjużi, lill-istess soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (g) l-appellat kellu juri li huwa kien "*inexperienced investor*"; u fil-mertu eċċepew li (g) is-soċjetà appellanta ma kienet bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellat għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (għ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jithallsu mill-appellat.

Is-Sentenza Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata wara li għamel is-segwent i konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Eccezzjonijiet Preliminari

Ecċezzjonijiet dwar ġurisdizzjoni

Il-provditur tas-servizz qajjem l-ecċezzjonijiet 1, 2 u 3, li l-Arbitru m'għandux il-kompetenza li jisma' dan il-każ għaliex m'għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-VFM u BOV l-ilmentatur/i mhumiex 'klijenti eliġibbli'.

L-Arbitru ser jittratta dawn it-tlett ecċezzjonijiet flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jiġi mitlub jiddeċiedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oġġettivi li l-legislatur deherlu li għandu jstabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 21 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li 'jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsaħħah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li 'jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.' L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun 'klijent eliġibbli' u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun 'provditur tas-servizzi finanzjarji' skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

‘Klijent eliġibbli’ huwa definit b’hekk: ‘klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lill-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.’ (fn. 22 Kap. 555, Art.2) L-istess artikolu jipprovi li “klijent” għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.’

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

“provditur tas-servizzi finanzjarji” tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun ġie liċenzjat jew awtorizzat xort’oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta’ investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta’ kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...’ (fn. 23 Ibid.)

L-ilmentatur odjern huwa klijent eliġibbli filwaqt li l-provditur tas-servizz huwa provditur tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, għaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhux ristrett biex jisma’ ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma’ xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta’ servizz li jaqa’ taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-legislatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovi l-istess Att. Pereżempju, l-Arbitru jista’ jisma’ każi li jmorru lura sal-1 ta’ Mejju 2004, (u mhux aktar), u ‘jista’ jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta’ €250,000.’

Li kieku l-legislatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħidu l-provdituri tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-legislatur m’għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċhad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, għaladarba ġie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista’ jressaq ilment, allura, m’hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qal il-provditur tas-servizzi finanzjarji li qed isostni li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni għandha l-effett ta’ res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovdi l-Kodici Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provditur tas-servizz, flimkien mal-kumpanniji sussidjarji tiegħu involuti f'dan il-Fond, ma humiex kumpanniji ordinarji li daħlu f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provdituri tas-servizz huma kumpanniji li jaħdmu fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huma soġġetti għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 24 Kap. 555, Art 19(3)(c)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentaturi u l-provdituri tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodici Ċivili u fejn si tratta relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Ċivili u l-Kodici tal-Kummerċ. (fn. 25 Kap. 378, Art. 47(B))

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 26 <https://financiararbitrer.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħħietx tranzazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-pacta sunt servanda f'dawn il-każi fejn si tratta kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha, u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litiġjużi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u mħaffe', (fn. 27 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.

Irid jingħad ukoll li l-MFSA qatt ma qieset li għax il-klijenti kienu iffirmaw l-Offerta u l-Aċċettazzjoni dan kien jammonta għal tranzazzjoni finali.

Għall-MFSA, l-Offerta ma kinitx tikkonkludi l-każ, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jeħodha kien ikun qed iċedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Gunju 2011, (fn. 28 MFSA MR 11.2011) l-MFSA obligat lill-Bank biex jiżgura illi l-aċċettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe dritt li wħud mill-investituri kellhom għal kumpens jew, addirittura, jergħu jitpoġġew fil-qagħda finanzjarja tagħhom qabel ma nvestew fil-Property Fund.

F'ittra li l-MFSA kitbet lill-BOV fl-1 ta' Gunju 2012, (fn. 29 Fl-atti tal-Appell quddiem il-Financial Services Tribunal fl-ismijiet: Bank of Valletta p.l.c. vs Malta Financial Services Authority: ittra ffirmata mid-Director General tal-MFSA liċ-Chairman tal-Bank of Valletta p.l.c. Dan l-appell ma kienx tkompla mill-BOV) l-MFSA ukoll ma qiesitx il-każ magħluq bl-aċċettazzjoni tal-Offerta tant li nformat lill-Bank li kienet ser tappunta kumpannija professjonali u indipendenti biex tirrevedi l-files ta' klijenti li setgħu ma kinux 'Experienced Investors'.

Fil-fatt, għal dan il-għan, l-MFSA appuntat lil Mazars biex min ma kienx 'Experienced Investor' kellu jingħata kumpens, ħaġa li de facto ġiet aċċettata mill-BOV.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet kollha mogħtija aktar 'il fuq, l-Arbitru jiddeċiedi li ma kinitx seħħet tranzazzjoni finali u, għalhekk, qed jiċċad dawn l-eċċezzjonijiet."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanti pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċċad

it-talbiet kollha tal-ilmentatur. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (2) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skont il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (3) l-azzjoni tal-appellata hija preskritta; (4) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' transazzjoni, iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellat kienx investitur b'esperjenza; (6) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tas-17 ta' Ġunju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet giet ippreżentata mis-soċjetà appellanta fis-16 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 12.

9. L-appellat wieġeb għar-rikors tal-appell permezz ta' risposta intavolata fit-2 ta' Novembru, 2018, fejn issottometta li d-deċiżjoni appellata hija waħda ġusta u għalhekk timmerita konferma minn din il-Qorti.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

10. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġa' ntqal fis-sentenza tal-appell tagħha tas-16 ta' Dicembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury**

Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza, japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u m'għandhiex x'izzid magħha.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċhad l-ilment tal-appellat bl-ispejjeż kontri.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**